

Apolón - starogr. Ἀπόλλων – Apollón, lat. Apollo; boh starogréckej aj starorímskej mytológie, syn *Dia* a *Létó* a dvojčľa bohyně *Artemis*, otec *Asklépia* a *Orfea*; v neskoršom období bol stotožnený aj s *Héliom*, bohom Slnka; jeho sestra *Artemis* bola stotožnená s bohyňou Mesiaca *Seléne*; meno tohto boha v *etruskej mytológii* znie *Aplu*; podľa povestí sa Apolón narodil na ostrove *Délos*, kam sa uchýlila jeho matka pred hadom s dračou hlavou *Pytónom*, ktorého na ňu poslala žiarlivá *Diova manželka Héra*; *Délos* bol v tých časoch plávajúci ostrov, ktorý sa zmietať na vlnách a nebol preto obzvlášť bezpečným útočiskom; prenasledovaná *Létó* nemala však inú voľbu, lebo podľa kliatby nemala nájsť kus pevnej zeme, kde by mohla porodiť; len čo však vstúpila na délsku pôdu, stal sa z *Diovej vôle* zázrak: z hlbín mora sa vynorili dve skaly, ktoré zahradili ostrovu i *Pytónovi* ďalšiu cestu; *Létó* potom na hore *Kynté* porodila dvojčatá, dcéru *Artemidu* a syna *Apolóna*; Na *Krétu* sa dostal potom s matkou, a tam dospel na mládenca; keď *Apolón* vyrástol, vzniesol sa so svojimi zbraňami, zlatou lýrou a strieborným lukom do výšin a zamieril do kraja, kde žil *Pytón*, aby sa pomstil za prenasledovanie matky; našiel ho v hľbokej úžľabine pod vrchom *Parnasom*, zasypal ho šípmi a zabil; jeho telo zakopal do zeme, a aby po ňom nezostala ani pamiatka, zmenil doterajšie meno kraja *Pyto* na *Delfy*; na mieste svojho víťazstva založil potom svätyňu a veštiareň, aby v nej ľuďom, prostredníctvom *Pýthie* oznamoval *Diovu vôľu*

-v *gréckej mytológii* boh svetla, *veštby* a umenia *poézie*, vodca deviatich *Múz*; syn *Dia* a *Létó*, brat *Artemis*; ochranca domu, úrody a čried; darca *zdravia*, boh slnečného jasu a ochranca *umenia* (svoju lýru z korytnačiny získal od ľstivého *Herma* za *kaduceus* a čriedy dobytky); ústami svojej veštkyne *Pýthie* zvestoval *Diove* rozhodnutia; sprevádzaný často *oreádami*; jeho *atribútom* boli: *Hefajstom* zhotovený luk a šípy, ktorými zaháňal pohromy, *Diov aigis*, *gryf*; zasvätený mu bol: *vavrín* (pozri *Dafné*), *delfín*, *labuť*, *vlk*, *myš*, *jastrab*, *havran* (pozri *Koronida*), *kohút*, *sup*, *luniak*; zobrazovaný so *strunnými nástrojmi*, ktoré ho najmä v stredoveku symbolizovali ako boha *rozumu*, *osvietenia* a *uvážlivosti* v protikladu k *Dionýzovi*, ktorého hudobným nástrojom boli *gajdy* (pozri *Marsyas*); porovnaj starozákonného *Apollyóna*; o *Apolónových šípmi* sa verilo v antike, že sú príčinou *moru* ale aj *malomocenstva* (pozri *Apolón Smintheus*); pozri *Midas*, *Niobe*, *Efialtes*, *Asklépios*, *Achilles*, *Kassandra*, *Najády*, *Hymen*, *Kyparissos*, *Chrysos*; *Delfy*, *hekatombé*/*hekatomba*, *hekatombaion*; *Hélios*, *Hór*; *omfalos*; *orákulum*; *pythijské hry*; *vavrínový veniec*, *cyprus*, *strom svetla*; *havran*, *labuť*, *sup*, *Hyperborejci* (Biedermann); (sochy: M.Braun, F.Šcedrin, L.Bernini, Rodin, B.Schnirch; maliarstvo: L. Cranach st., Tintoretto, Veronese, Tizian, Q.Reni, F.A.Maulpertsch, A.R.Mengs, Delacroix)

Vidman: božstvo pochádzajúce z *Malej Ázie* a pri jeho vzniku malo dôležitú úlohu pôvodné *fetišistické* uctievanie *kameňa*; v *Delfách*, kde *Apolón* vystriedal staršie božstvo zeme, stál tzv. pupok zeme, kamenný stĺpik vajcovitého tvaru, ktorý *Gréci* považovali za stred sveta (podrobne pozri *pupok sveta*); z rôznych správ tiež vyplýva, že *Apolón* bol tiež bohom kamenného prahu; *Apolónovo* meno sa nedá vyložiť (odvodit' ?) z gréčtiny (čo je možné u pomerne málo mien veľkých gréckych bohov); tiež *Apolónova* matka *Létó* sa spája s lýkijským obecným menom *Lada* označujúce ženu; je jasné, že táto matka bola až dodatočne pribájená do gréckej sféry (pozri *grécka mytológia*)

Baleka v súvislosti s heslom *ranokresťanské umenie*: *ranokresťanské umenie* preberalo výtvarný názor neskoroantického umenia súčasne s radom predkresťanských ikonografických typov, ktoré významovo prehodnocovalo (pozri *ikonografia*) motív *Amora* a *Psyché* odkazoval k *duši* v záhrobí, *Orfeus* splyval s *Kristom* rovnako ako *Apolón* alebo *dobrý pastier*, *bukolícká* postava *helenizmu*

-v súvislosti s heslom *Hyacint*: v *gréckej mytológii* bol *Hyacint* staršie vegetačné božstvo, ktoré neskoršie nahradil *Apolón* > príbeh *Hyacinta* zabitého neúmyselne *Apolónovým* diskom odráža túto následnosť; krv *Hyacinta* premenil na *kvet hyacintu*

-v súvislosti s heslom *Hyperborejci*: mýtický severský národ uctievať kult *Apolóna*

-v súvislosti s heslom *vavrínový veniec*: v starovekých mýtoch sa vo *vavrínový* strom premenila *Nymfa* - *Dafné*, aby sa ukryla pred *Apolónom*, ktorý potom na znamenie smútku z neopätovanej lásky nosil na hlave *vavrínový veniec*

-prídomy: *Apollón Agyieus*, *Apollón Delfinios*, *Apollón Foibos*, *Apollón Hekebolos*, *Apollón Iatros*, *Apollón Lykios*, *Apollón Musageos*, *Apollón Pythios*, *Apollón Smintheus*, *Apollón Thyraios*

pozri *Apolón a Marsyas*

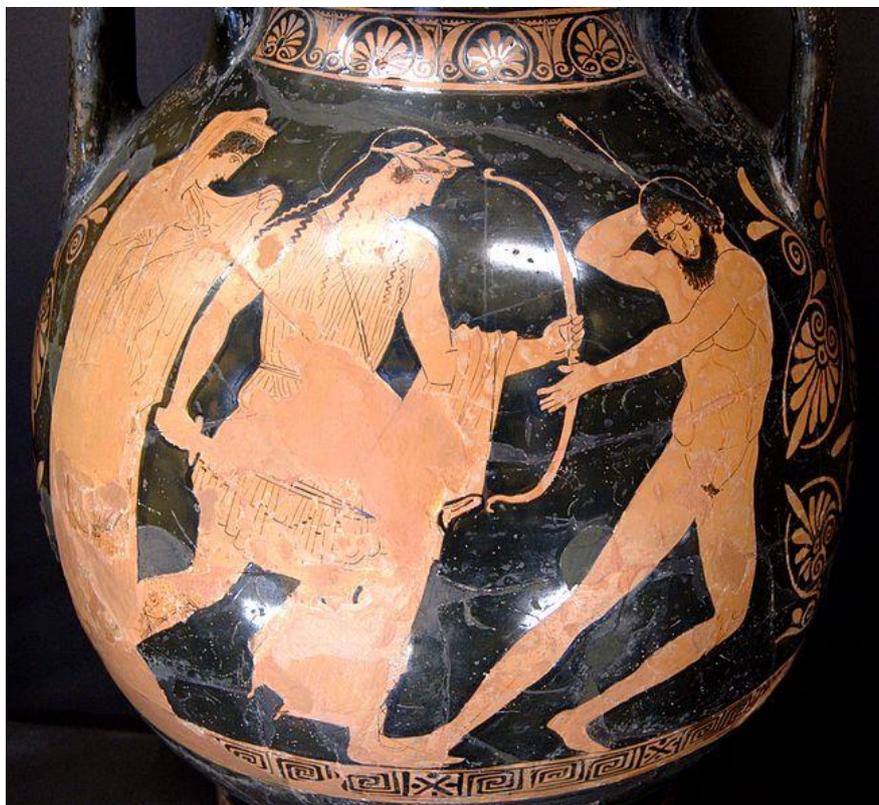
<http://sk.wikipedia.org/wiki/Apol%C3%B3n>

[http://de.wikipedia.org/wiki/Horen_\(Mythologie\)](http://de.wikipedia.org/wiki/Horen_(Mythologie))

<http://en.wikipedia.org/wiki/Metamorphoses>

<http://it.wikipedia.org/wiki/Apollo>

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Epithets_of_Apollo (Apolónove prídomy)

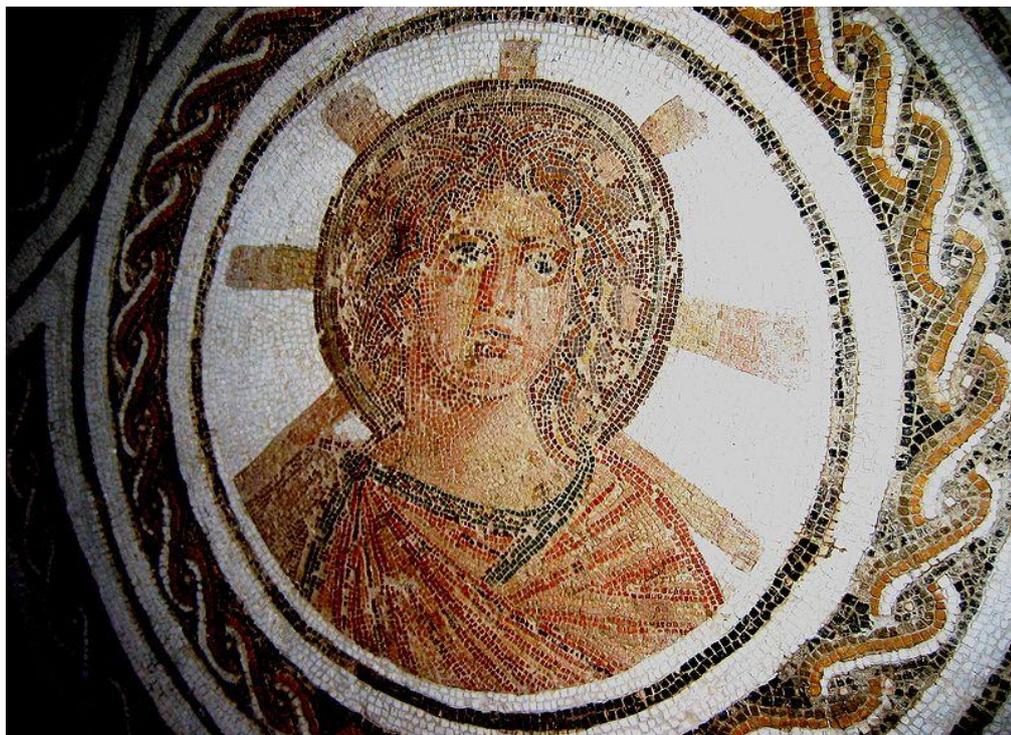
Maliar Polygnótových váz: Apolón strieľajúci šípy na Týtya, ktorý sa pokúsil znásilniť jeho matku Létu (attická peliké; 450-440 pr.Kr.)

Spiaci Apolón (fragment rímskej sochy)

Hlava Apolóna (rímska kópia podľa gréckeho helenistického originálu, 120-140)

Apolón s lúčovitou svätožiarou (rímska podlahová mozaika z konca 2.st. El Djom, Tunisko)

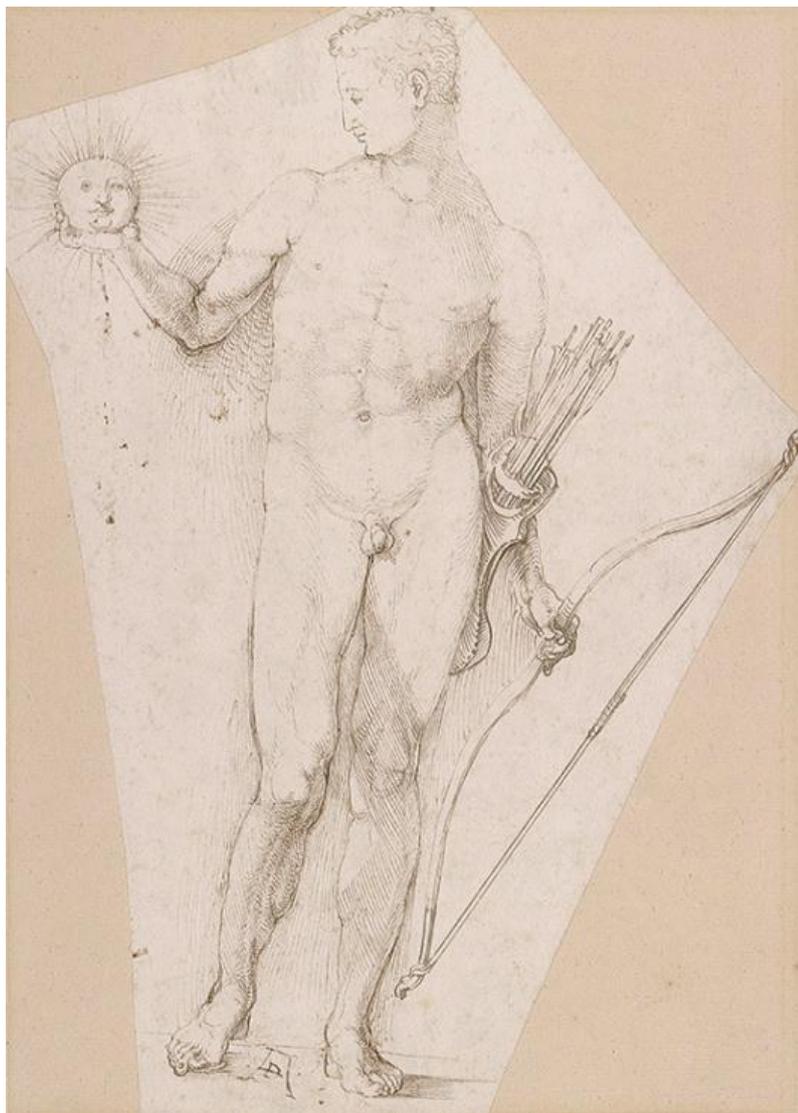
P. del Pollaiolo: Apolón a Dafné (1470-1480)

P. Veronese: Apolón a Dafné (1560-1565)

A. Dürer: Apolón a Diana (medirytina, 1501-1506)

A. Dürer: Apolón (1501)

A. Veneziano: Apolón a Dafné (16.st.)

D. Scultori (rytec) podľa G. Romana: Léto po narodení Apolóna a Diana na ostrove Délos (1570-1580)

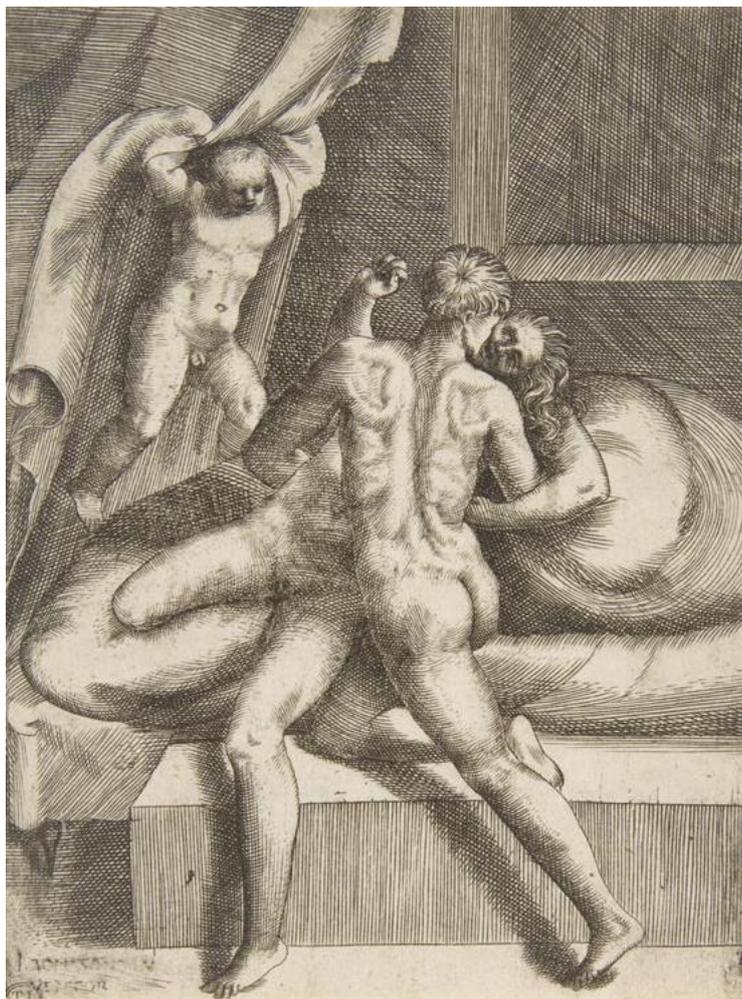
A. Falconetti podľa G. Romano: Apolón, Pegas a prameň Hippocrene (pol. 16.st.)

G. Romano: Tanec Apolón a Múzy (1540)

G. Romano: Pocta Apolónovi (detail z fresky Hostina bohov, Sala di Psyche, Palazzo del Tè, Mantova, 1526-1528)

G. Bonasone: Apolón a Leukotea (rytina z cyklu Lásky bohov, 16.st.)

S. Vouet: Apolón a Múzy (1640)

A. Coypel: Apolón a Dafné (1688)

F. Albani: Merkúr a Apolón (1623-1625)

F. Francken II (stafáž) a J. van der Lanen (krajina): Apolón a Múzy (17.st.)

F. Albani: Apolón a Dafné (1615-1620)

P. P. Rubens: Apolón a Dafné (1636)

C. de Vos: Apolón prenasleduje Dafné (1630)

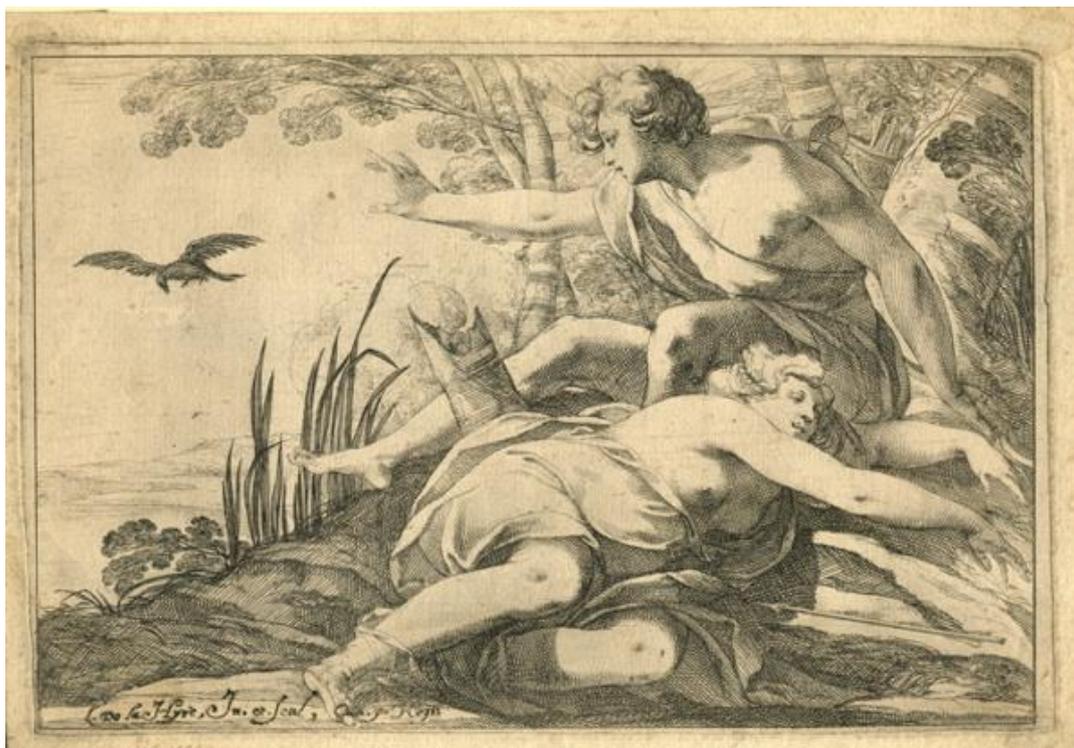
J.-B. van Loo: Apolón a Dafné (1720-1737)

G. D. Cerrini: Apolón a Sibyla Kumská (17.st.)

H. de Clerk: Súťaž medzi Apolónom a Panom. Midas s oslími ušami (1620)

H. Laurent: Apolón a Coronis (1606-1651)

J. Saenredam: Apolón predsedajúci všetkým umeniam (zo série siedmich bohov planét, 17.st.)

C. Maratta: Apolón prenasleduje Dafné (1681)

N. Poussin: Apolón a Dafné (1625)

Bernini: Apolón a Dafné (mramor, 1622-1625)

J. Auer: Apolón a Dafné (mramor, 17.st.)

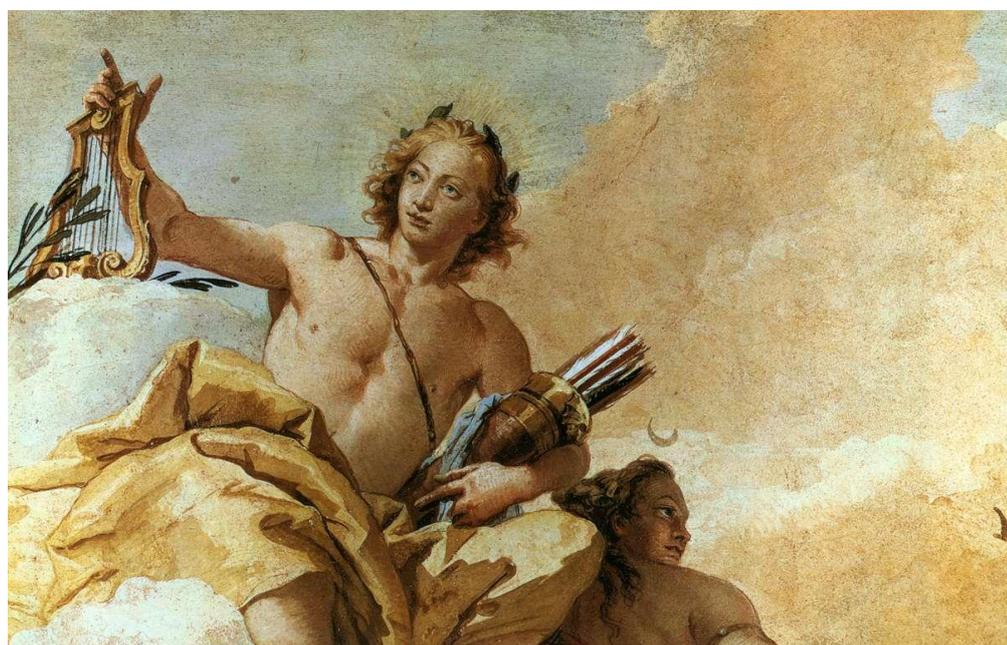
M. Soldán: Apolón a Dafné (terakota, 1700)

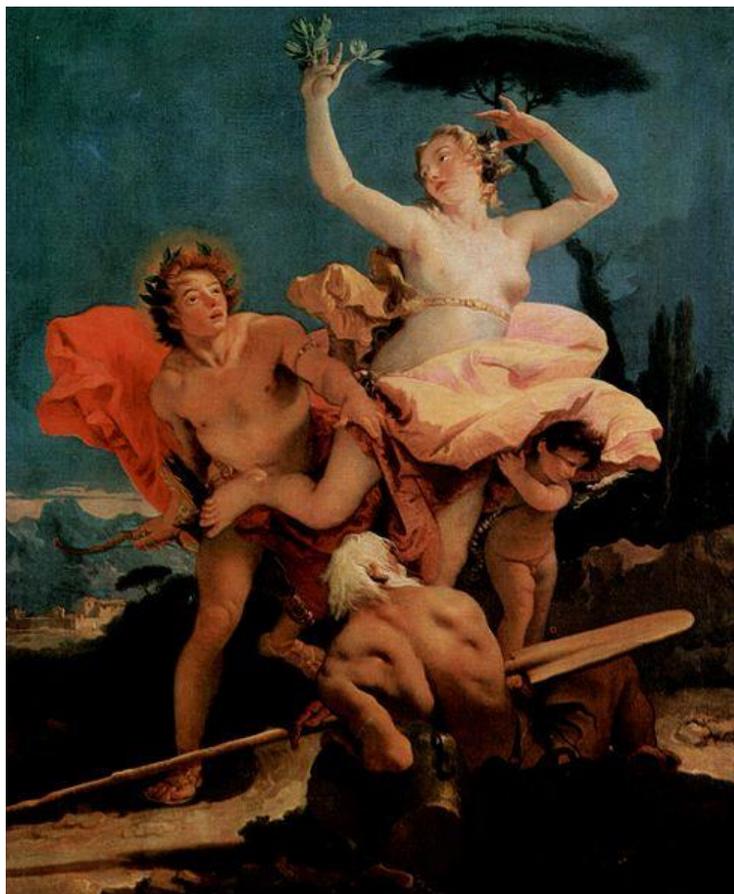
P. G. Batoni: Apolón a dve Múzy (1741)

Podľa N.-N. Coypela: Apolón a Sibyla Kumská (18.st.)

G. B. Tiepolo: Apolón a Diana (detail fresky, 18.st.)

G. B. Tiepolo: Apolón a Dafné (18.st.)

G. B. Tiepolo: Apolón prenasleduje Dafne (1755-1760)

A. Houbraken: Návšteva Pallas Atény u Apolóna na Parnase (1703)

N.-G. Brenet: Apolón korunujúci umenia (1771)

Francúzska škola: Apolón (18.st.)

T. Chassériau: Apolón a Dafné (1845)

J. W. Waterhouse: Apolón a Dafné (1908)

Apolón a Hyacintos - príbeh boha Hyacinta neúmyselne zabitého Apollónovým diskom

http://commons.wikimedia.org/wiki/Apollo_e_Giacinto

[http://az.wikipedia.org/wiki/%C5%9E%C9%99kil:Apollo_e_Giacinto,_inc._da_Andrea_Appiani_incis._di_Giuseppe_Marri_\(%2B1851\).jpg](http://az.wikipedia.org/wiki/%C5%9E%C9%99kil:Apollo_e_Giacinto,_inc._da_Andrea_Appiani_incis._di_Giuseppe_Marri_(%2B1851).jpg)

G. B. Tiepolo: Smrt' Hyacinta
Merry-Joseph Blondel: Smrt' Hycinta (18-19.st.)

A. Point: Apolón a Dafné (1919)

Apolón a Marsyas - námet Apolóna a satyra Marsya; pyšný Satyr, nižší boh v gréckom *panteóne*, vyzval k hudobnému súboju boha slnka Apolóna (slnečné božstvá vo všetkých mytológiách stoja na najvyššom hierarchickom stupni); navyše Satyr bol nižší už svojou zmyselnosťou a prírodnosťou, ako boh múdrosti Apolón; Marsyas zákonite súboj prehral (jeho flauta sa nemohla postaviť kráse Apolónových huslí) a čaká ho krutá smrť, *sťahovanie z kože*

-obraz Apolón a Marsyas namaľoval *Tizian* v 16.st., v neskorých rokoch svojho života; v diele zobrazil scény z *Ovidiových* *Metamorfóz*; plátno je súčasťou olomouckých zbierok už viac ako tri storočia; r. 1673 ho kúpil vtedajší biskup Karol z Liechtensteinu-Castelcorna od obchodníkov s umením, bratov Imstenreadovcov (pozri umelecký obchod); bratia kolekciu diel popraveného anglického kráľa Karola I a veľkého zberateľa umenia Thomas; Howarda z Arundelu najskôr ponúkli cisárovi Leopoldovi I.; z predaj však zišlo a celý kabinet postupne docestoval až na Moravu do olomouckej biskupskej rezidencie

<http://www.iconos.it/index.php?id=3242>

<http://es.wikipedia.org/wiki/Marsias>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Marsyas>

<https://www.flickr.com/photos/extremaduraclasica/galleries/72157629181567357/>

<http://www.lib-art.com/art-prints/flaying-of-marsyas.html>

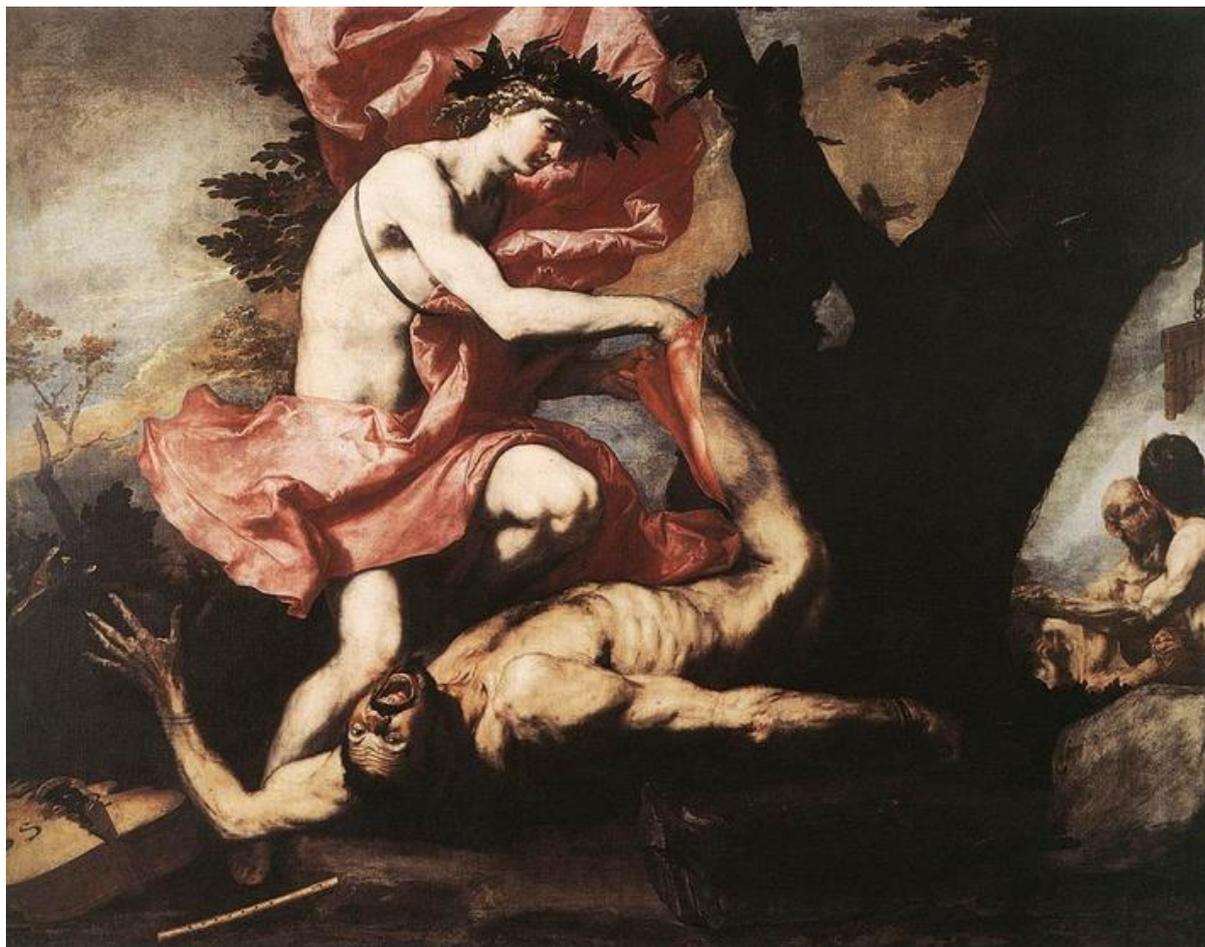
https://www.google.sk/search?q=Ribera:+Apollo+and+Marsyas&espv=2&biw=1848&bih=995&tbm=isch&imgil=rj0NgiTmNh6wRM%253A%253Bx0N9vBx5CmGt5M%253Bhttps%25253A%25252F%25252Fwww.flickr.com%25252Fphotos%25252F24364447%252540N05%25252F4529234044&source=iu&pf=m&fir=rj0NgiTmNh6wRM%253A%252Cx0N9vBx5CmGt5M%252C_&u sg= 3dasqjln13lUmo9HujnQYBnsAZs%3D&ved=0CCgQyjc&ei=OxGhVYevHlr0UuT7gdAF#tbm=isch&tbs=rimg%3ACVK6Ne6uy459IjgntA43eWLMV-kqiy1ZSYy9jY4Qw4fRDcf1CXCvW5QZauJOAKGzymbBCWl8utrj-ekGTanN9MaWICoSCSe0Djd5YsxXEQs78z_1mHBq6KhIJ6SqLLVIJjL0RcpvoLjwwnSQqEgmNjhDDh9ENxxEhzxp74JiUeCoSCfUJcJVblBlqESzJZqZFG-2uKhIJ4k4AobPKdsERcpvoLjwwnSQqEgkJaXy62uP56REnOvQsoW3JdioSCQZNqc30xpYgEXKb6C48MJ0k&q=Ribera%3A%20Apollo%20and%20Marsyas&imgcr=J7QON3lizFedtM%3A

Tizian: Apolón a Marsyas (16.st.)

Guercino: Apolón a Marsyas (1620)

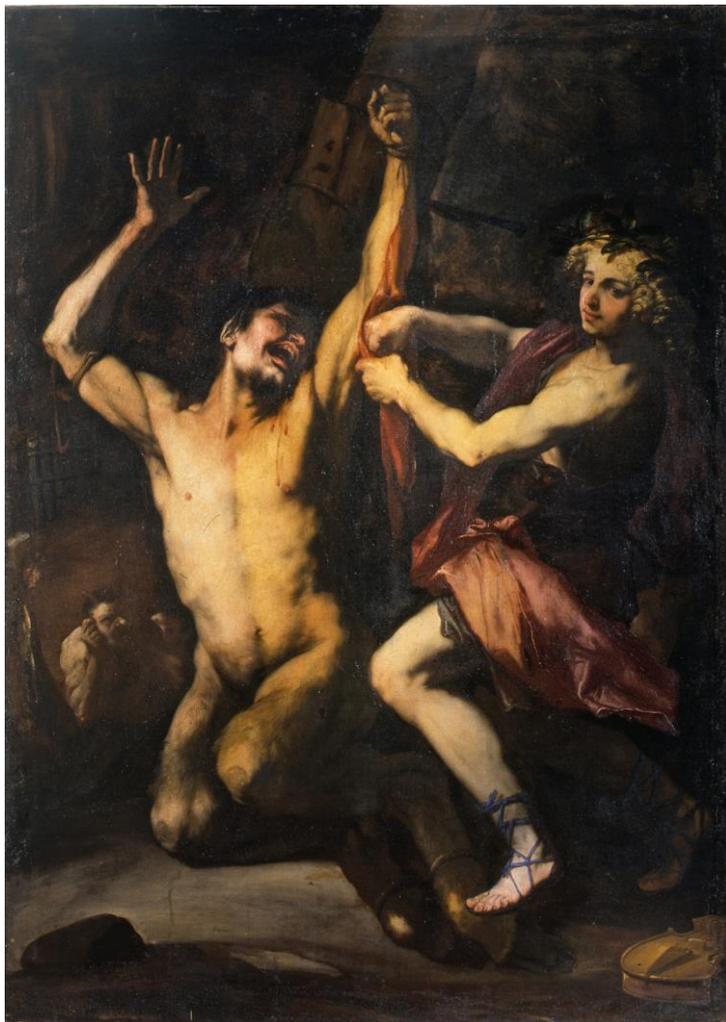
J. de Ribera: Apolón a Marsyas (1637)

J. de Ribera: Apolón sťahuje z kože Marsya (1637)

J. de Ribera: Apolón a Marsyas (1637- 40)

L. Giordano: Apolón a Marsyas (17.st.)

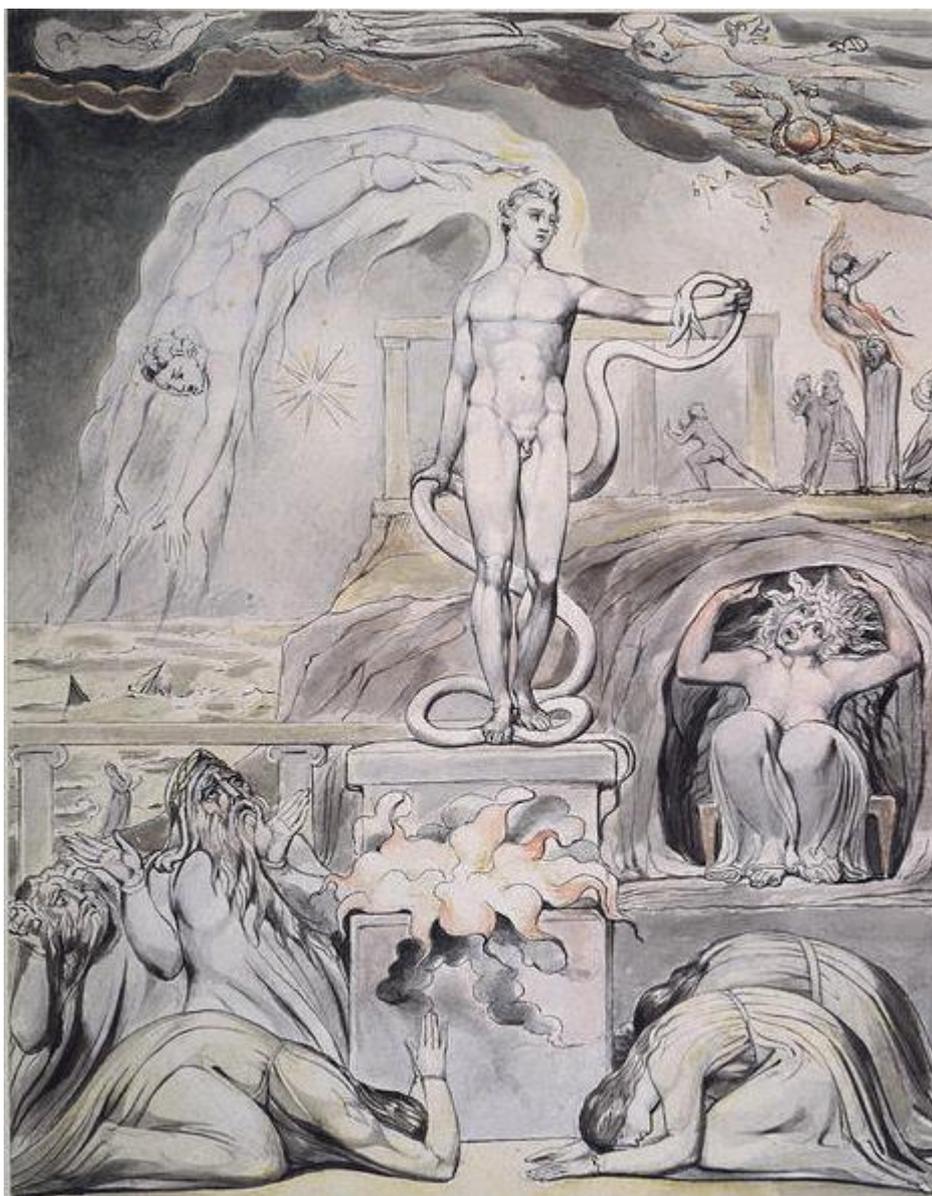
N. Coypel: Apolón korunovaný Minervou (1667-1668)

N. Coypel: Apolón korunovaný Viktóriou (1688)

G. B. Tiepolo: Apolón a Marsyas (18.st.)

W. Blake: Zvrhnutie Apolóna a pohanských bohov (akvarel, ilustrácia z Miltonovho „Toho rána Kristovho narodenia“, 1809)

Apolón Belvederský - rímska kópia gréckeho originálu z 2.pol.4.st.pr.Kr., pripisovaného Leocharovi; dielo samotné sa stalo veľkou inšpiráciou a výzvou v čase nastupujúceho *klasicizmu* 18.st.; pozri *renesancia* (Baleka); *maniera all'antica*

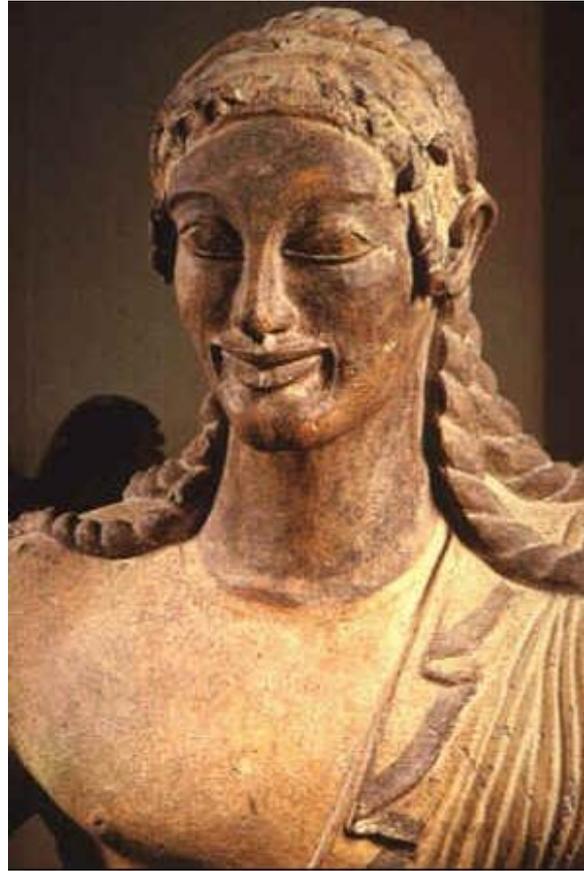

Apolón Belvederský (rímska kópia podľa Leochara, 130-140)

Apolón Vejský/Apolón z Veje - z konca 6.st.pr.Kr., polychrómovaná pálená hlina, zo súsošia Apolónovho chrámu v etruskom meste Veje, severozápadne od Ríma

https://www.google.sk/search?q=Apollo+of+Veii&espv=2&biw=1856&bih=951&tbm=isch&imgil=LW3H916s-gpPPM%253A%253BF-hr-TTwxmQmM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.theoi.com%25252FGallery%25252FS5.12.html&source=iu&pf=m&fir=LW3H916s-gpPPM%253A%252CF-hr-TTwxmQmM%252C&usg=__bm4S1DRUaU6V7ho2MCRQj-QJ3ic%3D&ved=0ahUKEwi1tp_ikJnOAhXBwBQKHXAYA3IQyjcILw&ei=VYmbV_W3CsGBU_CwjJAH#imgrc=JpfNi8H_n-u0CM%3A

<https://en.wikipedia.org/wiki/Veii>

Apolón Vejský (keramika, koniec 6.st.pr.Kr., Veje, Taliansko)

Apolónia - Apoléna

Apolonius (apologéta, mučeník) - (†185); tiež *Apolonius Rímsky*; umučený za cisára Commoda (161-192); senátor a mimoriadne talentovaný muž zbehlý vo filozofii; bol predvolaný senátom, aby sa bránil, ale namiesto toho bránil kresťanskú vieru; bol odsúdený na smrť pretoriánskym prefektom Perenniom na základe zákona cisára Trajana; zdroje hovoria, že bol vystavený dvom výsluchom: Pereniom a o tri dni neskôr skupinou senátorov a právnikov, ktorí sa zdvorilým a korektným spôsobom usilovali zmierniť predpokladaný trest; Apolonius odmietol so slovami, že „tam hore ho čaká niečo lepšie: večný život“; zdroje sa nezhodujú na spôsobe jeho smrti; v gréckom „Passio“ sa hovorí, že zomrel po tom, čo mu nohy rozdrvili; trest zapôsobil tiež na otroka, ktorý tortúru vykonal; arménske pramene udávajú, že bol sťatý; v stredoveku bol zamieňaný s ďalšími dvoma svätcami, Apollonom Alexandrie a Apolloniom, ktorý bol umučený so sv. Valentine a ktorého sviatok je 18. apríla. Ako výsledok, tento dátum pripisovalo takisto Saint Apollonia v Ríme, a to aj v vydaniach Rímskej Martyrológiu , najnovšie vydanie, z ktorých majú, však, obnovil dátum 21. apríla. [1] pozri *kresťanskí svätci*

<http://www.zivotopisysvatych.sk/apolonius-apologeta/>
https://en.wikipedia.org/wiki/Apollonius_the_Apologist

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Apolonius (Norimberská kronika, 1440-1514)

J. Callot: Apolonius Rímsky (rytina, 1630)

Apollon - gréc. řecky Απόλλων/Apollón; lat. *Apollo*; v slovenskej transliterácii *Apolón*

Apollon Agyieus - gréc. Ἄγυιεύς/Agyieus; bol prídomek gréckeho boha Apolóna, ktorý ho popisoval ako ochranca ulíc, verejných priestranstiev a vchodov do domov; preto v našej transliterácii sa nazýva Apolón uličný; ako taký on bol uctievaný v Acharnae, *Mykénach* a na Tegea; pôvod uctievania Apollona Agyieus v poslednom z týchto miest uvádza grécky cestovateľ a geograf z 2.st., Pausanias; kult Apollona Agyiea bol prejavom *anikonismu*, postoja, ktorý zavrhol zobrazovanie bohov či iných náboženských postáv, či postáv obecné, a to zvyčajne z poverčivosti; pre tento aspekt bol Apollon Agyieus uctievaný v podobe špicatého stĺpca alebo *obelisku*, často postaveného k predným dverám súkromného domu, alebo v otvorenej krajine skôr ako v chráme; podobný symbol v tvare brúseného kuželu s nápisom sa našiel pri bráne chetitského mesta Bojatzkoi; v nápisu sa hovorí o mene boha Apulunasa ako ochrancu brány; Gréci ho menoval Agyieus, ako ochranca boha, ktorý odvádza zlo; niektorí spisovatelia si myslia, že *omfalos* z veštiarne v *Delfách* je upravený pilier Agyieus; keď stál pred domom, bol ozdobený stuhou, vencami myrty alebo vavrínu

<https://en.wikipedia.org/wiki/Agyieus>

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Epithets_of_Apollo

<https://www.google.sk/search?q=Agyieus&espv=2&biw=1856&bih=951&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwios9amqZnOAhVEuBQKHQ2BBYIQsAQIJA>

Apollon Agyieus (metopa z chrámu Apollona na Palatinu, Rím, 1.st.pr.Kr.)

Apollon Delfinios - *Apolón* ochranca morských ciest

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Epithets_of_Apollo

<http://www.pantheon.org/articles/a/apollo.html>

Apollon Foibos - *Apolón* žiarivý, osvetľujúci, najmä veštbou; meno Apollón Foibos ponúka v symbolike asociáciu s gréckym slovom phoinix – „palma“; pozri *veštenie*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Epithets_of_Apollo

Apollon Hekebolos - *Apolón* strelec

Apollon Iatros - *Apolón* liečiteľ; pozri *bohovia lekárstva; lekári a lekárnici*

Apollon Kytharodos - *Apolón* hrajúci na *kytharu*; kópia Skopasovej sochy z 4.st.pr.Kr.

Autor neznámy: Apollon Kytharodos a Musageos (rímska kópia Skopsovej sochy, 2.st.)

Apollon Lykeios/Apollon Lyceus - gréc. Απόλλων Λύκειος/Apollon Lykeios; autorom originálu je grécky sochár Praxiteles (4.st.pr.Kr.); socha zobrazuje Apolóna odpočívajúceho pri podpore kmeňa stromu alebo stĺpa; jeho pravé predľaktie sa dotýka temena hlavy, vlasy má pevne spletené do vrkôčikov v typickom detskom účese; ten sa nazýval „Lycean“ nie podľa regiónu Lýkia v Anatólii, ale podľa výstavy v lýceu, jednom z aténskych gymnázií; podľa rímskeho básnika Luciana (†180) sa boh opieral ľavou rukou o luk a jeho pravica spočívala na hlave „akoby v odpočinku po dlhom úsilí“

http://en.wikipedia.org/wiki/Lycian_Apollo

Apollon Lyceus (rímska kópia Praxitelovej sochy)
Apollon Lykeios (kópia Praxitelovej sochy, 3.st.pr.Kr.)

Apollon Lykios - *Apolón* zaháňáč vlkov; pozri *vlk* (Biederman)

Apollon Musageos - *Apolón* vodca *Múz*; pozri *Parnas*

Apollon Pythios - *Apolón* víťazný nad drakom

Apollon Sauroktonos - zabíjajúci *jaštericu*, rímska kópia Ela z 4.st.pr.Kr.; motív zabitia jašteričky, ktorá túži zomrieť rukou boha slnka, je založený na význame *smrti* otvárajúcej svet *svetla*

http://it.wikipedia.org/wiki/Religione_greca

http://de.wikipedia.org/wiki/Apollon_Sauroktonos

Apollón Sauroktonos (4.st.pr.Kr.)

Apollon Smintheus - Apolón hubiteľ myší

Biedermann v súvislosti s heslom *myš*: Apollón Smintheus – „Apolón myšáci“ rozosieval svojimi šípmi *malomocenstvo*

Apollon Tenejský - zo 6.st.pr.Kr. zobrazený ako *atlét*

Apollon Thyraios - Apolón dverí; pozri *dvere*

Apollyón – z gréc. Απολλων/apollyon; z απολεια/apoleia – „strata, zhuba“

-gréc. – „ničiteľ“; meno Apollyon zrejme upomína na boha *Apolóna*, ktorého meno sa odvodzovalo od gréckeho apollyein – „ničiť, hubiť“, ale aj (pasívny význam) „hynúť“; teraz (v Jánovom Zjavení) nie je dôležitá Apolónova hlavná funkcia (v *gréckej mytológii* účinkuje ako *boh svetla* a života), ale jeho menej známa úloha: Gréci ho vzývali na pomoc proti *kobylkám*; ak je tento predpoklad správny, apokalyptik Ján (pozri *evanjelista Ján/apoštol Ján*) v tejto pasáži bojoval proti stále živému kultu Apolóna tým, že ho degradoval na anjela *podsvetia*, podružného démona (druhého po *Abaddonovi*), ktorý v žiadnom prípade nemôže byť hoden úcty; podľa Žáka tu navyše zohral svoju úlohu fakt, že cisár Octavianus (pozri kapitola *Zemská šelma*) vyhlásil Apolóna za hlavného boha rímskeho cisárstva; podľa iných (Žák) Apollyona nemožno stotožňovať so *Satanom* a rozhodne má veľa rysov mesiášskych (pre jeho vzťah ku gréckemu Apolónovi, ktorý bol aj ochrancom proti nebezpečenstvu kobyliek); niektorí katolícki interpreti v postave Apollyona - v Jánovom texte toho druhého a menej významného démona - hľadali historické postavy, napríklad náboženského reformátora Martina *Luthera*. Iní na základe podoby mien v ňom videli *Napoleona Bonaparta*, neurodzeného medzi európskou šľachtou; obe mená, Abaddon i Apollyon, sa často používali v ľudových zaklínadlách; podľa komentátorov apokalyptik Ján súčasne nepriamo bojoval proti kultu Apolóna; pozri *Belzebub*

-grécke pomenovanie starozákonného *anjela* ničivej skazy *Abaddona*; grécke meno Apollyón sa objavuje iba v *Zjavení Jána* (9,11); pozri *apokalypsa*

www: latinskej verzii (*Vulgáta*) má názov „Exterminans“ – „ničiteľ“

John Bunyan: Apollyon bojuje s Kristovým stúpencom (rytina)

apologetika - z gréc. apo – proti, logos – reč; gréc. ἀπολογία - „hovorenie v obrane“; obrana viery proti neveriacim; časť systematickej *teológie*, ktorej cieľom je obhajoba a zdôvodnenie vierouky pomocou dôvodov apelujúcich na rozum; apologetickému prístupu sa vytýka, že v zápale pre svoju vec môže celkom ignorovať skutočné a objektívne fakty, najmä negatívne, a prehnane vyzdvihovať a zveličovať fakty pozitívne; v tomto kontexte preto označenie apologet vyznieva väčšinou hanlivo; historicky predstavujú apologeti skupinu kresťanských spisovateľov 2.st. a 3.st, ktorí svoju vieru obhajovali v prostredí Rímskej ríše; svojimi odbornými a filozoficky či právne fundovanými spismi sa snažili obhájiť kresťanstvo pred právnymi útokmi aj pred námietkami

filozofických škôl a *gnostikov*; vo svojich pamätných spisoch adresovaných cisárom sa pokúšali presvedčať ich o mravnej prevahe kresťanstva a jeho neškodnosti voči štátu; jedným z najvýznamnejších apologetov bol *Justín Mučeník*, zvaný kresťan vo filozofickom plášti; medzi ďalších dôležitých apologetov patria *Atenagoras z Atén*, *Irenej z Lyonu*, *Tertullianus*, *Klement Alexandrijský* a *Origenes*. pozri *Arnobius zo Sicca*, *Apolonius*

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Apologetika>

Apolónia - Apolóna

Apolyon - v *Zjavení Jána* grécke meno *Anjela priepasti*, *Abbadona*

Apop/Apepi/Apophis - egyptský mytologický *démon* v podobe obrovského *hada*; nepriateľ boha *Ré/Ra* (pozri *Ichneumon*), pôvodca temných mrakov a prítmnia; v *podsvetí* nepriateľ *Usíreva*; neskoršie stotožňovaný so *Sutechom*; svojím ohnivým dychom ho zabila bohyňa *Tefnut*, keď chcel prevrhnúť Réov *slnecný voz*; pozri *egyptskí bohovia*

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Apop>

apostazia - *odpadlivosť* od viery, spojené s vierou v *Antikrista*, ktoré hromadne nastane spolu s druhým príchodom *Ježiša* (pozri *parúzia*); pozri *kacírstvo*, *heréza*; *biblia*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Apostasia>

Astúria - pozri *Španielsko*

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Ast%C3%BAria>

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Birth_of_Ferdinand,_Prince_of_Asturias.jpg

<http://www.townereastbourne.org.uk/exhibition/david-bomberg-a-sense-of-place/>

https://www.google.sk/search?q=Asturias+in+painting&espv=2&biw=1856&bih=951&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjshsCIsJnOAhUDuROKHb4mDB8QsAQIKg#tbm=isch&tbs=rim%3ACVnMmyOK8kIzIjgsGTNSP9snAAoYB_1pwQuKTIsm_1T-56isIwXzGWOtXYCNdNqol7H1KASotzcai5ABdf_1ddwSZ1CSioSCSwZMII_12ycAEYpk00V7FIAbKhIJChgH-nBC4pMRZL4OKPWkLTYqEgkiwz9P7nqKwhFObUbxIA9FVCoSCTBfMZy61dgIEQuuTwPFX_1nHKhIJ102qiXsfUoARsr651VhC8KAqEgIKi3NxqLkAFxGebHkb2bfI8SoSCV_1913BjNUkyEUKoAG09AWuJ&q=Asturias%20in%20painting&imgc=GZlhbDUWeF80vM%3A

astúrski maliari - pozri *španielski maliari*

A

Adolfo López Arman

Luis Alvarez Catala

Antonio Rodríguez García

Augusto Junquera

B

Luis Bayon

Benjamín Menéndez Navarro

Magin Berenguer

C

Manuel Calvo Abad

Paco Cao

Juan Carreño de Miranda

Adelina Covián

F

Loreto Fanjul

José Manuel Félix Magdalena

Fermín Arango

Luis Fernández López

Hugo Fontela

G

Tomás García Sampedro

Faustino Goico-Aguirre

Amado Gonzalez Hevia

Gonzalo Lindin

I

Alfonso Iglesias

J

José Ramón Zaragoza

L

Lake Mary

M

Marola

Juan Martínez Abades

Miguel Jacinto Melendez

Luis Menéndez Pidal

Mercedes Gómez Morán

Alejandro Mieres

Mariano viac

O

Pelayo Ortega

Pepa Osorio

P

Pastor Vicente Fernandez (Artist)

Juan Peláez

Orlando Pelayo

Gonzalo Pérez Espolita

Nicanor Pinole

R

Darío de Regoyos

Juan Rionda

Ramón Rodríguez (maliar)

Joaquín Rubio Camin

S

Nicolás Solana

Ignacio Suarez Llanos

Aurelio Suárez

U

Innocent Urbina Villanueva

V

Evaristo Valle

Joaquín Vaquero Palacios

Paulino Vicente (syn)

Vicente Menéndez-Santarúa Prendes

Paulino Vicente (otec)